

P. M.

Pankkivaltuusmiesten suhteet ulkom. valtiolainoihin.
 =====

Vuoden 1889 laina:

Huhtikuun 16 päivänä 1889 ilmoittaa Johtokunnan puheenjohtaja Charpentier, että finanssitoimituskunnan päällikkö oli häneltä tiedustellut ottaisiko Suomen Pankki mahdollisesti eräiden ulkomaalaisten pankkien kanssa muodostaakseen konsortion sen noin 40 milj. markan lainan järjestämiseksi, jonka valtio, ~~säätyjen~~ 1888 vuoden valtiopäivillä annetulla säätyjen suostumuksella, tulisi ottamaan lähinnä vuosien 1874 ja 1881 lainoihin kuuluvien ulkona olevien obligatsioiden vaihtamiseksi. Kun Suomen Pankin asema salli sen ottaa jollain pienemmällä summalla, esim. $\frac{1}{4}$:lla lainan järjestelyyn osaa, niin oli Johtokunnan puheenjohtaja ilmoittanut finanssitoimituskunnan päällikölle että Suomen Pankki tahtoo palvella valtiota voimiensa mukaan tässä asiassa, mutta kuitenkin vain sillä ehdolla, että lainan hankinta-tarjouksia ei oteta muilta tahoilta niin kauan kuin asia on neuvottelun alaisena Suomen Pankin ja valtion kesken ja että tieto siitä pääoma-alennuksesta, minkä hallitus olisi taivuvainen myöntämään, annettaisiin salaisesti sille henkilölle, joka pankin lähettinä matkustaisi Berliiniin keskustelemaan S. Bleichröderin kanssa konsortion muodostamisesta. Vielä ilmoitti Johtokunnan puheenjohtaja, että Bleichröder oli kysyttäessä ilmoittanut olevansa suostuvainen myötävaikuttamaan asiassa sekä pitänyt $3\frac{1}{2}\%$ lainaa mahdollisena.

Pankkivaltuusmiehet olivat yksimielisiä pankin osanotosta konsortion ~~sen~~ $\frac{1}{4}$:lla sekä siitä, että sopiva henkilö lähetettäisiin Berliiniin neuvottelemaan. Pankkivaltuusmiehet suostuivat siihenkin, että johtokunnan puheenjohtaja ja jäsen pankinjohtaja Eneberg matkustavat tehtävää suorittamaan.

Huhtikuun 27 päivänä esitellään pankkivaltuusmiesten kokouksessa kaksi herrojen Charpentierin ja Enebergin sovitulla merkkikielellä lähettämää sähkösanomaa, jossa nähtävästi tehdään selkoa lopullisista alternatiivisista lainaehtoista. (Sähkösanomat ovat pöytäkirjassa).

Pankkivaltuusmiehet valtuuttavat Charpentierin ja Enebergin hyväksymään toisen vaihtoehdon oman harkintansa mukaan, olosuhteista riippuen.

Vuoden 1895 laina:

Tammikuun 12 päivänä esitellään P:n kokouksessa Johtokunnan kirjelmä, jossa pyydetään valtuutta yhtiä :lla konsortsioon, joka todennäköisesti piakkoin tullaan muodostamaan valtiolainan ottamiseksi. P:t suostuvat pyyntöön. Tammikuun 26 päivänä tulee johtokunta P: n kokoukseen ja käsiteltäväksi otetaan sanotun Konsortsion muodostaminen. Pöytäkirja ilmoittaa, että keskustelusta on pidetty erikoinen salainen pöytäkirja, jota en ole mistään löytänyt.

Helmikuun 9 päivänä ilmoitetaan P:lle, että konsortsio on muodostettu ja lainasopimus allekirjoitettu.

Vuoden 1898 laina:

Menettely sama kuin edellisillä kerroillakin. Maaliskuun 8 päivänä pyytää Johtokunta valtuuksia yhtiä konsortsioon ja huhtikuun 4 päivänä ilmoitetaan, että konsortsio on muodostettu.

Vuosien 1901 ja 1903 lainat,

Vuoden 1908 lyhytaikainen laina

sekä toimenpiteet niiden johdosta.

Vuosien 1901 ja 1903 lainoja ei järjestetty Suomen Pankin välityksellä. Tämän johdosta lausuu pankkivaliokunta mie-

tinnössään N:o 1 Suomen Pankin hallinnosta ja tilasta vuosina 1900- 1904 toimitetun tarkastuksen johdosta: ~~Tähän kirjoitettu:~~
Suomen Pankki on myöskin nyt umpeenkuluneena valtiopäivä- kautena ottanut osaa erityisiin lainakonsortioihin. Näitten asiain joukossa ei pankin osallisuus viime valtiopäivillä päätetyn rautatielainan ottamisessa ole voinut jäädä huomiota herättämättä Valiokunnan puolelta.

Kun valtion varhaisemmissa lainahankkeissa Suomen Pankki oli saanut toimekseen tarjousten hankkimisen, oli tällä kertaa sellaiseen menettelyyn ryhdytty, että Hallitus suoraan niiden ulkomaalaisten pankkilaitosten edustajien kanssa, jotka yhdessä olivat hankkineet vuoden 1898 lainan, oli vuonna 1901 tehnyt sopimuksen 25 miljoonan ja vuonna 1903 10 miljoonan markan suuruisen lainan hankkimisesta, jonka jälkeen vasta tilaisuus annettiin v. 1901 Suomen Pankille ja kolmelle maamme suurimmalle yksityispankille ja v. 1903 Suomen Pankille ja yhdelle maamme yksityispankille mainittujen lainain osanottoon. Valiokunnan käytettävänä olevista asiakirjoista ei käy selville, minkätähden Suomen Säätyjen pankille ei, mikä kuitenkin näyttää luonnolliselta, ole annettu tilaisuutta ottamaan osaa valmisteleviin keskusteluihin näistä Säätyjen takuulla otetuista lainoista, jotka keskustelut vuonna 1903 olivat edistyneet kylläkin pitkälle, ennenkuin Suomen Pankki oli saanut edes tiedon kysymyksessä olevasta emissioonista ja tarjouksen ottamaan osaa siihen. Tähän nähden tahtoo Valiokunta huomauttaa, että valtion obligatioainelainoja otettaessa Suomen Pankilla lienee kaikki edellytykset vaikuttavimmin ja parhaiten valvoa maan etuja ulkomaan rahanmarkkinoilla.

Lokakuun 15 päivänä 1908 kirjoittavat P:t Senaatin valtiovaraintoimituskunnalle sen johdosta, että edellisessä syyskuussa oli otettu 16 milj. frangin suuruinen lyhytaikainen valtiolaina antamatta ennakolta Suomen Pankille tietoa lainahank-

keista, alistaen edellämainittuun pankkivaliokunnan lausuntoon viitaten valtiovaraintoimituskunnan harkittavaksi eikä vastedes laina- asioita käsiteltäessä olisi annettava Suomen Pankin Johtokunnalle tilaisuutta ottaa osaa lainan päättämistä koskeviin keskusteluihin.

Vuoden 1909 laina.

Tammikuun 23 päivänä antoi Senaatti Suomen Pankin tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin konsortsion aikaansaamiseksi. Tämän johdosta P:t antoivat Johtokunnalle toimeksi tässä suhteessa ensi sijassa kääntyä erään pankinjohtajan puoleen Tukholmassa. Huhtikuun 23 päivänä Johtokunta ilmoittaa niistä toimenpiteistä, joihin se oli ryhtynyt sekä niistä tiedoista, joita se oli saanut mainitulta pankinjohtajalta (joka oli matkustanut tehtävää varten Pariisiin) lainaehdoista. Johtokunta ehdottaa lainan puoltamista esitetyillä ehdoilla.

Huhtikuun 24 päivänä käsittelevät P:t asian lopullisesti ja esittävät kirjelmässä valtiovaraintoimituskunnalle, että lainaa ei otettaisi kysymyksessä olevilla ehdoilla.

R. Play